

**ZAKON
O HEMIKALIJAMA**

ZAKON O HEMIKALIJAMA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim zakonom uređuje se klasifikacija, obilježavanje i pakovanje hemikalija; sigurnosno-tehnički list; obavljanje djelatnosti sa hemikalijama; Integralni inventar hemikalija; ograničenja i zabrane hemikalija; uslovi za uvoz i izvoz hemikalija; stavljanje deterdženata na tržište; integrisano upravljanje hemikalijama; nadzor i druga pitanja od značaja za sigurno upravljanje hemikalijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

(Načela i nadležni organ)

- (1) Ovaj zakon zasniva se na načelu da proizvođač, uvoznik ili dalji korisnik treba da osiguraju da proizvode, stavljaju na tržište ili koriste supstance koje nemaju štetno dejstvo na zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- (2) Odredbe ovog zakona zasnovane su na načelu predostrožnosti.
- (3) Ovim zakonom ostvaruju se pretpostavke za implementaciju Globalno harmonizovanog sistema klasifikacije i obilježavanja hemikalija Ujedinjenih nacija, Roterdamske konvencije o proceduri davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (u daljem tekstu: Roterdamska konvencija) i drugih međunarodnih sporazuma i inicijativa koje imaju za cilj sigurno upravljanje hemikalijama.
- (4) Nadležni organ u pogledu ovog zakona je Federalno ministarstvo zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Član 3.

(Definicije izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **hemikalija** označava supstancu i smjesu koja sadrži supstancu;
- 2) **supstanca** označava hemijski element i njegova jedinjenja u prirodnom stanju ili dobijena u proizvodnom procesu, uključujući aditive potrebne za očuvanje njegove stabilnosti i nečistoće koje proizilaze iz primjenjenog procesa, a isključujući rastvarač koji se može izdvojiti bez uticaja na stabilnost supstance ili promjenu njenog sastava;
- 3) **smjesa** označava mješavinu ili rastvor dvije ili više supstanci;
- 4) **proizvod** označava predmet kojem je tokom proizvodnje dat određeni oblik, površina ili dizajn koji određuju njegovu funkciju više nego njegov hemijski sastav;
- 5) **opasna hemikalija** označava hemikaliju koja je razvrstana u najmanje jednu od klasa opasnosti;
- 6) **rukovanje** označava proizvodnju, preradu, pakovanje, skladištenje, stavljanje na tržište, transport, prodaju i upotrebu hemikalija ili bilo koju drugu aktivnost pri kojoj se koriste hemikalije;
- 7) **upotreba** označava obradu, formulisanje, potrošnju, skladištenje, čuvanje, preradu, punjenje u posude, prenos iz jedne posude u drugu, miješanje, proizvodnju proizvoda ili bilo koju drugu upotrebu;
- 8) **proizvodnja** označava proizvodnju ili ekstrakciju supstance u prirodnome obliku;

- 9) **proizvođač** označava svako fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Federaciji koje proizvodi supstancu, a koje svoju djelatnost obavlja u skladu sa propisima o privrednim društvima, o registraciji poslovnih subjekata ili propisima o obrtu i srodnim djelatnostima;
- 10) **uvoz** označava fizički unos na teritorij Federacije;
- 11) **uvoznik** označava svako fizičko ili pravno lice sa sjedištem u Federaciji koje je odgovorno za uvoz hemikalija, a koje svoju djelatnost obavlja u skladu sa propisima o privrednim društvima, o registraciji poslovnih subjekata ili propisima o obrtu i srodnim djelatnostima;
- 12) **stavljanje na tržište** označava snabdjevanje ili činjenje dostupnim hemikalije trećem licu na teritoriji Federacije, bilo uz naknadu ili bez naknade, pri čemu se i uvoz smatra stavljanjem na tržište;
- 13) **dalji korisnik** označava svako fizičko ili pravno lice, kao i lice koje obavlja samostalnu poslovnu djelatnost – obrt sa sjedištem u Federaciji, osim proizvođača i uvoznika, koja koristi supstancu samu ili sadržanu u smjesi u industrijske ili profesionalne svrhe, uključujući i lice koje vrši ponovni uvoz, pri čemu se distributer i potrošač ne smatraju daljim korisnikom;
- 14) **distributer** označava svako fizičko i pravno lice sa sjedištem u Federaciji, uključujući i prodavca na malo, koje skladišti i stavlja na tržište hemikalije;
- 15) **subjekti u lancu snabdjevanja** označava sve proizvođače i uvoznike i dalje korisnike u lancu snabdjevanja;
- 16) **snabdjevač hemikalije** označava proizvođača, uvoznika, daljeg korisnika ili distributera koji stavlja hemikaliju na tržište;
- 17) **snabdjevač proizvoda** označava svakog proizvođača ili uvoznika proizvoda, distributera ili drugog aktera u lancu snabdjevanja koji stavlja proizvod na tržište;
- 18) **primalac supstance ili smjese** označava daljeg korisnika ili distributera kojem se isporučuje supstanca ili smjesa;
- 19) **naučno istraživanje i razvoj** označava svako naučno eksperimentisanje, analiziranje ili istraživanje hemikalija koje se provodi pod kontrolisanim uslovima u obimu manjem od jedne tone godišnje;
- 20) **istraživanje i razvoj proizvoda i procesa** označava svaki naučni razvoj koji se odnosi na razvoj proizvoda ili dalji razvoj supstance, same, u smjesama ili u proizvodima, u svrhu čega se koriste pilot-postrojenja ili probne proizvodnje za razvoj proizvodnog procesa i/ili ispitivanje oblasti primjene supstance;
- 21) **scenario izloženosti** označava skup uslova, uključujući operativne uslove i mjere upravljanja rizikom, koji opisuju kako se supstanca proizvodi ili upotrebljava za vrijeme svog životnog ciklusa i kako proizvođač ili uvoznik kontrolišu, ili preporučuju daljim korisnicima kako da kontrolišu izloženost ljudi i životne sredine. Scenario izloženosti može pokrivati specifičan proces ili upotrebu, ili više procesa ili upotreba, zavisno od slučaja;
- 22) **ograničenje** označava svaki uslov za zabranu proizvodnje, upotrebe ili stavljanja na tržište;
- 23) **hemijski naziv prema IUPAC nomenklaturi** jeste naziv hemikalije identifikovan u nomenklaturi Međunarodne unije za čistu i primjenjenu hemiju (engl. *International Union of Pure and Applied Chemistry – IUPAC*);
- 24) **globalno harmonizovani sistem** (eng. *Globally Harmonised System*) (u daljnjem tekstu: GHS sistem) označava globalno harmonizovani sistem Ujedinjenih nacija za klasifikaciju i obilježavanje hemikalija;

- 25) **postupak prethodnog obavještenja** je postupak prema kojem se hemikalije koje su zabranjene ili strogo ograničene u državi izvoznici, smiju izvoziti samo ako se o tome prethodno obavijesti država uvoznica;
- 26) **postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja** (engl. *Prior Informed Consent*) (u daljnjem tekstu: PIC) je postupak prema kojem se hemikalije koje su zabranjene ili strogo ograničene u državi izvoznici, smiju izvoziti samo ako se o tome prethodno obavijesti država uvoznica i ona da saglasnost za uvoz predmetne hemikalije;
- 27) **deterdžent** označava supstancu ili smjesu koja sadrži sapune, odnosno druge surfaktante i koristi se za pranje i čišćenje. U deterdžente spadaju i pomoćne smjese za pranje (pretpranje, ispiranje ili izbjeljivanje odjeće i kućnog tekstila), omekšivači rublja, smjese za druga čišćenja i slično;
- 28) **surfaktant** označava bilo koju organsku supstancu ili smjesu koja se koristi u deterdžentima, a koja ima površinski aktivna svojstva, i koja sadrži jednu ili više hidrofилnih i hidrofobnih grupa koje su sposobne da smanje površinski napon vode formirajući raširen ili adsorbujući monosloj na dodiru voda-vazduh i stvore emulziju odnosno mikroemulziju, odnosno micle, kao i da se adsorbuju na dodiru voda – čvrsta površina;
- 29) **primarna biorazgradljivost** jeste strukturna promjena (transformacija) surfaktanta pod dejstvom mikroorganizama čime se gubi njegova površinski aktivna sposobnost zbog razgradnje njegove strukture;
- 30) **potpuna aerobna biorazgradljivost** jeste takav nivo biorazgradljivosti da se surfaktant uz pomoć mikroorganizama u prisustvu kiseonika potpuno razgradi na ugljen dioksid, vodu i mineralne soli (mineralizacija);
- 31) **pranje** označava čišćenje veša i tekstila, posuđa i ostalih tvrdih površina;
- 32) **čišćenje** označava proces kojim se nepoželjne naslage uklanjaju sa podloge ili iz podloge i prevode u stanje rastvora ili disperzije.

Član 4.

(Zabrana diskriminacije)

- (1) Zabranjuje se svaki vid diskriminacije na osnovu rase, boje kože, pola, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i socijalnog porijekla, prilikom obavljanja radnji na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.
- (2) Izrazi koji imaju rodno značenje, a koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, obuhvataju na jednak način muški i ženski rod, bez obzira da li se koriste u muškom ili ženskom rodu.

Član 5.

(Opšti izuzeci od primjene ovog zakona)

- (1) Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na:
 - a) radioaktivne hemikalije,
 - b) hemikalije koje se nalaze pod nadzorom carine koje su privremeno uskladištene u carinskom skladištu ili slobodnim zonama radi ponovnog izvoza, ili su u tranzitu, pod uslovom da se ne vrši njihova prerada ili obrada,
 - c) neizolovane međuproizvode,
 - d) prevoz opasnih materija.
- (2) Otpad koji je regulisan propisima o upravljanju otpadom ne smatra se supstancom, smjesom ili proizvodom u smislu ovog zakona.
- (3) Izuzetno, odredbe ovog zakona se ne primjenjuju na određene hemikalije kada je to neophodno u odbrambene svrhe.

Član 6.

(Posebni izuzeci od primjene ovog zakona)

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje hemikalija ne primjenjuju se na hemikalije:
 - a) koje se koriste za naučno istraživanje i razvoj i koje se ne stavljaju na tržište, ukoliko se koriste pod kontrolisanim uslovima gdje je smanjena izloženost, i
 - b) koje se u finalnom obliku stavljaju na tržište kao:
 - lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,
 - kozmetički proizvodi i
 - hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za životinje.
- (2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na sigurnosno-tehnički list ne primjenjuju se na smjese u gotovom obliku kako slijedi:
 - a) lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,
 - b) kozmetički proizvodi i
 - c) hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za životinje.
- (3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na upis hemikalija u Inventar hemikalija ne primjenjuju se na supstance koje se u finalnom obliku stavljaju na tržište kao:
 - a) biocidi,
 - b) sredstva za zaštitu bilja,
 - c) lijekovi i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini,
 - d) kozmetički proizvodi i
 - e) hrana i hrana za životinje, aditivi za hranu i hranu za životinje, arome i dodaci za životinje.
- (4) Odredbe ovog zakona koje se odnose na uvoz i izvoz hemikalija ne primjenjuju se na:
 - a) opojne droge i psihotropne supstance, kao i njihove prekursore,
 - b) hemijsko oružje i prekursore za hemijsko oružje,
 - c) hranu i hranu za životinje, kao aditive za hranu i hranu za životinje,
 - d) genetski modificovane organizme,
 - e) lijekove i medicinska sredstva koja se koriste u humanoj i veterinarskoj medicini i
 - f) hemikalije koje se koriste za naučno istraživanje i razvoj u količini koja neće uticati štetno na zdravlje ljudi i životnu sredinu, a koja ne prelazi 10 kg na godišnjem nivou.

II - KLASIFIKACIJA, OBILJEŽAVANJE I PAKOVANJE HEMIKALIJA

Član 7.

(Klasifikacija, obilježavanje i pakovanje)

- (1) Proizvođač i uvoznik koji stavlja hemikaliju na tržište dužan je da izvrši klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Postupak klasifikacije, obilježavanja i pakovanja hemikalija vrši se u skladu sa GHS sistemom, na način na koji je taj sistem primjenjen u Evropskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Član 8.

(Postupak klasifikacije)

- (1) Na osnovu procjene opasnosti hemikalije i na osnovu utvrđenih kriterija vrši se klasifikacija hemikalije u određene klase opasnosti prema njihovim fizičkim svojstvima, svojstvima koja utiču na zdravlje ljudi, kao i svojstvima koja utiču na životnu sredinu.
- (2) Federalni ministar zdravstva (u daljnjem tekstu: ministar) posebnim propisom uređuje klasifikaciju, obilježavanje i pakovanje hemikalija.
- (3) Propis iz stava (2) ovog člana obuhvata utvrđivanje klase opasnosti, kriterija za klasifikaciju hemikalija, postupak klasifikacije, obilježavanje, pakovanje i oglašavanje hemikalija.

Član 9.

(Spisak klasifikovanih supstanci)

- (1) Spisak klasifikovanih supstanci sadrži usaglašenu klasifikaciju i obilježavanje za određene opasne supstance.
- (2) Za supstancu koja je navedena na Spisku klasifikovanih supstanci nije potrebno provoditi postupak klasifikacije za klase opasnosti koje su obuhvaćene tim Spiskom.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, ako supstanca navedena na Spisku klasifikovanih supstanci potpada pod neku od klase opasnosti koje nisu obuhvaćene tim Spiskom, potrebno je provesti postupak klasifikacije u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako se supstanca ne nalazi na Spisku klasifikovanih supstanci, klasifikacija te supstance vrši se na osnovu analize postojećih podataka o svojstvima te supstance, odnosno na osnovu rezultata novih ispitivanja njenih svojstava i upoređivanja tih podataka, odnosno rezultata sa utvrđenim kriterijima za klasifikaciju hemikalije u određene klase opasnosti.
- (5) Ministar donosi Spisak klasifikovanih supstanci iz stava (1) ovog člana i isti se redovno ažurira u cilju usklađivanja sa Usaglašenom klasifikacijom i obilježavanjem za određene opasne supstance u EU.
- (6) Spisak klasifikovanih supstanci objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Član 10.

(Metode ispitivanja)

- (1) Nova ispitivanja hemikalija u postupku klasifikacije hemikalije vrše se po propisanim metodama.
- (2) Toksikološka i ekotoksikološka ispitivanja provode se u laboratorijama koje primjenjuju načela dobre laboratorijske prakse.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje metode ispitivanja hemikalija.

Član 11.

(Dobra laboratorijska praksa)

- (1) Dobra laboratorijska praksa (u daljnjem tekstu: DLP) predstavlja sistem kvaliteta koji se odnosi na organizacijske postupke i uslove pod kojima se ispitivanja, u vezi sa zdravljem ljudi i životne sredine planiraju, obavljaju, nadgledaju, bilježe, arhiviraju i prikazuju.
- (2) Ministar posebnim propisom uređuje načela DLP.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje nadzor i provjeru načela DLP.

Član 12.

(Obilježavanje i pakovanje)

- (1) Proizvođač i uvoznik opasnih hemikalija, dužan je da osigura obilježavanje opasnosti i pakovanje hemikalija na način propisan ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

- (2) Na obilježavanje hemikalija, osim odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, primjenjuju se i odredbe propisa o zaštiti potrošača.
- (3) Obilježavanje na pakovanju mora biti na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH).

Član 13.

(Oglašavanje)

Svako oglašavanje hemikalije koja je klasifikovana kao opasna mora da ukaže na odgovarajuću klasu ili kategoriju opasnosti.

Član 14.

(Čuvanje podataka o klasifikaciji i obilježavanju)

- (1) Snabdjevač hemikalije dužan je da prikuplja i čuva sve podatke o opasnim hemikalijama koji se odnose na klasifikaciju i obilježavanje, kao i druge podatke koji su mu potrebni u svrhu provedbe odredbi ovog zakona najmanje deset godina nakon posljednje proizvodnje ili stavljanja na tržište i upotrebe hemikalije.
- (2) Na zahtjev Ministarstva snabdjevač je dužan dostaviti podatke iz stava (1) ovog člana.
- (3) Ako je snabdjevač hemikalije prestao sa radom ili je svoje poslove ili dio svojih poslova ustupio trećem licu, obaveza čuvanja podataka prelazi na to lice.

III – SIGURNOSNO-TEHNIČKI LIST

Član 15.

(Sigurnosno-tehnički list)

- (1) Snabdjevač hemikalije obavezan je da pruži primaocu hemikalije sigurnosno-tehnički list (*eng. Safety data sheet*) (u daljnjem tekstu: STL) izrađen u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) STL se dostavlja:
 - a) ako hemikalija ispunjava kriterije za klasifikaciju kao opasna u skladu sa ovim zakonom, ili
 - b) ako je supstanca perzistentna, bioakumulativna i toksična (u daljnjem tekstu: PBT) ili veoma perzistentna i veoma bioakumulativna (u daljnjem tekstu: vPvB), ili
 - c) ako je supstanca uvrštena u spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje na Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci iz člana 35. stav (3) ovog zakona iz razloga različitih od onih koji su navedeni u tač. a) i b) ovog stava.
- (3) Ako je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije, informacije navedene u STL treba da odgovaraju informacijama iz toga izvještaja, a scenario izloženosti treba da bude naveden u aneksu STL.
- (4) Snabdjevač je dužan na zahtjev primaoca osigurati primaocu STL za smjesu kada ona nije razvrstana kao opasna ako sadrži:
 - a) najmanje jednu supstancu klasifikovanu kao opasnu po ljudsko zdravlje i životnu sredinu u koncentraciji koja je veća ili jednaka od 1% od mase smjese koja nije u gasovitom stanju, odnosno koja je veća ili jednaka od 0,2% od zapremine smjese koja je u gasovitom stanju; ili
 - b) najmanje jednu supstancu koja je klasifikovana kao kancerogena kategorije 2 ili toksična po reprodukciju kategorije 1A, 1B i 2, senzibilizator kože kategorije 1, senzibilizator respiratornih organa kategorije 1, ili ima efekte na laktaciju ili preko laktacije, ili ispunjava kriterije za identifikaciju kao PBT ili vPvB, ili je uvrštena u spisak supstanci

- koje su kandidati za uključivanje na Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci iz člana 35. stav (3) ovog zakona iz razloga različitih od onih koji su navedeni u tački a) ovog stava, u koncentraciji koja je veća ili jednaka od 0,1% po masi smjese koja nije u gasovitom stanju; ili
- c) supstancu za koju su propisane maksimalno dozvoljene koncentracije u radnoj sredini u Federaciji.
- (5) Ministar posebnim propisom uređuje kriterije za identifikaciju supstanci kao PBT ili vPvB.

Član 16.

(Dostavljanje STL)

- (1) Kada je za opasne hemikalije ili smjese koje se nude ili prodaju u opštoj upotrebi pruženo dovoljno informacija kako bi korisnici mogli preduzeti potrebne mjere za zaštitu zdravlja ljudi i zaštitu životne sredine, STL se ne mora dostaviti, osim ako to zatraži dalji korisnik ili distributer.
- (2) STL se dostavlja na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u BiH.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, STL može biti napisan na nekom od stranih jezika, ukoliko se hemikalija stavlja na tržište u količini manjoj od 50 kg na godišnjem nivou za laboratorijsku upotrebu, pod uslovom da je STL izrađen u skladu sa ovim zakonom i pod uslovom da su osnovne informacije o hemikaliji navedene na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u BiH.
- (4) STL se pruža bez naknade, u pisanoj ili u elektronskoj formi, prilikom prve isporuke hemikalije.
- (5) Poslodavac je dužan da radnicima osigura STL za hemikaliju kojom rukuju i kojoj mogu biti izloženi tokom rada, te da osigura mjere koje proizlaze iz njegovog sadržaja.

Član 17.

(Izmjene i dopune STL)

- (1) Snabdjevač, koji je u obavezi da uradi STL, dužan je bez odlaganja da vrši izmjene i dopune sadržaja STL u skladu sa novim saznanjima o hemikaliji, naročito o saznanjima koja mogu uticati na mjere za upravljanje rizikom, odnosno novim informacijama o opasnostima od hemikalije, kao i zakonskim odlukama u vezi s ograničenjem ili zabranom proizvodnje, stavljanjem na tržište ili upotrebom hemikalije.
- (2) Izmijenjen i dopunjen STL snabdjevač je dužan dostaviti svakom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdjevanja kojem je hemikalija isporučena u prethodnih 12 mjeseci.
- (3) Izmijenjen i dopunjen STL mora da sadrži napomenu: "revidiran" i datum kada su izvršene izmjene, odnosno dopune.
- (4) Ministar posebnim propisom uređuje sadržaj STL.

Član 18.

(Alternativni hemijski naziv supstance)

Alternativni hemijski naziv supstance može da se upotrijebi u STL ili prilikom obilježavanja na ambalaži opasne supstance sadržane u smjesi samo ukoliko je taj naziv odobrila Evropske agencija za hemikalije.

Član 19.

(Izvještaj o sigurnosti hemikalije)

- (1) Izvještaj o sigurnosti hemikalije je dokument o procjeni sigurnosti hemikalije i mjerama za smanjenje i kontrolu rizika.
- (2) Radi sačinjavanja izvještaja o sigurnosti hemikalije vrši se procjena sigurnosti hemikalije.

- (3) Na osnovu procjene sigurnosti hemikalije utvrđuju se mjere za smanjenje i kontrolu rizika koji predstavlja supstanca.

Član 20.

(Procjena sigurnosti hemikalije)

- (1) Procjena sigurnosti hemikalije podrazumijeva procjenu opasnosti supstanci po ljude i životnu sredinu i procjenu da li supstanca ispunjava kriterije za identifikaciju kao PBT ili vPvB.
- (2) U skladu sa utvrđenim stepenom opasnosti prilikom procjene opasnosti, vrši se i procjena izloženosti ljudi i životne sredine toj supstanci i karakterizacija rizika za supstancu.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje način procjene sigurnosti hemikalije i sadržaj izvještaja o sigurnosti hemikalije.

IV - OBAVLJANJE DJELATNOSTI SA HEMIKALIJAMA

Član 21.

(Proizvodnja)

Proizvođač koji se bavi proizvodnjom hemikalija dužan je da osigura odgovarajuće uslove prostora, opreme i kadra kako bi takvu djelatnost obavljao bez štetnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa posebnim propisima.

Član 22.

(Skladištenje)

- (1) Lice koje rukuje hemikalijom obavezno je da skladišti hemikaliju tako da ta hemikalija ne ugrožava zdravlje ljudi ili životnu sredinu.
- (2) Lice koje rukuje hemikalijom dužno je da sakuplja, skladišti i sigurno odlaže ostatke hemikalija i ambalažu od tih hemikalija u skladu sa propisima o upravljanju otpadom.

Član 23.

(Maloprodaja)

Opasna hemikalija koja se stavlja na tržište kao proizvod namijenjen širokoj potrošnji može da se prodaje u maloprodajnim objektima u kojima su osigurani posebni uslovi za promet i skladištenje tih hemikalija.

Član 24.

(Uslovi za obavljanje djelatnosti)

- (1) Proizvodnja hemikalija, te njihovo skladištenje u svrhu proizvodnje hemikalija ili prodaje na veliko, nije dozvoljeno u stambenim objektima.
- (2) Ministar posebnim propisom uređuje uslove za obavljanje djelatnosti sa hemikalijama.

Član 25.

(Savjetnik za hemikalije)

- (1) Proizvođač i uvoznik hemikalije dužni su da imenuju lice koje je zaduženo za pravilno upravljanje hemikalijama (u daljnjem tekstu: savjetnik za hemikalije).
- (2) Savjetnik za hemikalije je lice koje ima visoku stručnu spremu i dodatnu edukaciju o hemikalijama kojima upravlja.

- (3) Savjetnik za hemikalije kod proizvođača i uvoznika može biti u stalnom radnom odnosu, ili povremeno angažovan, zavisno od vrste i obima registrovane proizvodnje, odnosno od vrste i obima registrovanog uvoza hemikalija.
- (4) Savjetnik je dužan da pruži preporuke o pravilnom upravljanju hemikalijama svakom primaocu supstance i smjese u lancu snabdjevanja.
- (5) Ministar posebnim propisom uređuje program dodatne edukacije za savjetnika za hemikalije.

Član 26.

(Zaštita na radu)

Poslodavac je dužan da osigura radniku potrebna znanja o hemikalijama, shodno vrsti poslova koje radnik obavlja, a u skladu sa propisima o sigurnosti i zdravlju na radu.

Član 27.

(Evidencije o hemikalijama)

- (1) Proizvođač i uvoznik hemikalija obavezan je da vodi evidencije o hemikalijama.
- (2) Izvještaj o proizvodnji i stavljanju na tržište hemikalija na godišnjem nivou, proizvođač i uvoznik dužni su dostaviti Ministarstvu najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje sadržaj evidencija o hemikalijama i način godišnjeg izvještavanja.

Član 28.

(Upis u Registar proizvođača i uvoznika hemikalija)

- (1) Proizvođač i uvoznik hemikalija dužan je da svoju djelatnost, prije početka proizvodnje i uvoza hemikalija, prijavi Ministarstvu, pri čemu odgovara za tačnost, cjelovitost i istinitost podataka podnesenih u prijavi Ministarstvu.
- (2) Na osnovu podnesene prijave djelatnosti iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo vrši upis u Registar proizvođača i uvoznika hemikalija (u daljem tekstu: Registar).
- (3) O izvršenom upisu izdaje se uvjerenje.
- (4) Za upis u Registar proizvođač i uvoznik plaća naknadu.
- (5) Ministarstvo vodi Registar u elektronskoj formi, a izvod iz Registra se objavljuje na internet stranici Ministarstva.
- (6) Ministar posebnim propisom uređuje Registar proizvođača i uvoznika hemikalija.
- (7) Propis iz stava (6) ovog člana obuhvata sadržaj Registra, način upisa i izdavanje uvjerenja o upisu proizvođača i uvoznika u Registar.

V - INTEGRALNI INVENTAR HEMIKALIJA

Član 29.

(Integralni inventar hemikalija)

- (1) Integralni inventar hemikalija koje se nalaze na tržištu Federacije vodi Ministarstvo, a sastoji se od Inventara hemikalija, Inventara biocida i podataka o sredstvima za zaštitu bilja.
- (2) Podatke za Inventar hemikalija osigurava proizvođač i uvoznik hemikalija na osnovu odredbi ovog zakona.
- (3) Podatke za Inventar biocida osigurava proizvođač i uvoznik biocida na osnovu propisa o biocidima.
- (4) Podatke o sredstvima za zaštitu bilja Ministarstvu dostavlja organ nadležan za stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja na osnovu posebnih propisa.

- (5) Integralni inventar hemikalija vodi se kao elektronska baza podataka.
- (6) Ministar posebnim propisom uređuje Integralni inventar hemikalija.
- (7) Propis iz stava (6) ovog člana obuhvata sadržaj i način vođenja Integralnog inventara hemikalija, te način dostavljanja podataka za potrebe vođenja ovog inventara.
- (8) Podaci iz Integralnog inventara hemikalija će biti dostupni svim zainteresovanim subjektima na njihov zahtjev, a u skladu sa ovim zakonom.

Član 30.

(Inventar hemikalija)

- (1) Proizvođač ili uvoznik hemikalije koja se proizvodi ili uvozi u Federaciju u količini iznad propisane donje granice na godišnjem nivou dužan je tu hemikaliju da upiše u Inventar hemikalija, koji vodi Ministarstvo.
- (2) Ministar posebnim propisom uređuje Inventar hemikalija.
- (3) Propis iz stava (2) ovog člana obuhvata uslove za upis u Inventar hemikalija, način vođenja Inventara hemikalija, utvrđivanje donje granice za uvoz ili proizvodnju hemikalije iznad koje se hemikalija upisuje u Inventar hemikalija, hemikalije koje se ne upisuju u Inventar hemikalija, kao i proizvode za koje je obavezan upis u Inventar hemikalija.

Član 31.

(Upis u Inventar hemikalija)

- (1) Proizvođač ili uvoznik hemikalije ili proizvoda dužan je, prije otpočinjanja proizvodnje ili uvoza, da podnese zahtjev Ministarstvu za upis hemikalije u Inventar hemikalija.
- (2) U svrhu upisa u Inventar hemikalija, u zavisnosti od opasnosti koju predstavljaju, hemikalije podliježu prijavi, registraciji ili autorizaciji.
- (3) Ministarstvo vrši procjenu potpunosti prijave hemikalije u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave, na osnovu čega izdaje potvrda o upisu i Inventar hemikalija.
- (4) Ministarstvo vrši procjenu potpunosti zahtjeva za registraciju ili autorizaciju hemikalije, te na osnovu evaluacije dostavljenih podataka, donosi rješenje o upisu hemikalije u Inventar hemikalija u roku od 90 dana od dana donošenja potpunog zahtjeva, ili donosi rješenje kojim se zahtjev odbija.
- (5) Rokovi iz st. (3) i (4) ovog člana prestaju teći kada Ministarstvo od podnosioca zahtjeva za upis hemikalije u Inventar hemikalija zatraži potrebne dopunske podatke ili objašnjenja i prekid računanja roka traje do ispunjenja zahtjeva Ministarstva.
- (6) Na postupak izdavanja potvrde iz stava (3) i donošenja rješenja iz stava (4) ovog člana shodno se primjenjuju propisi o upravnom postupku.
- (7) Proizvođač ili uvoznik hemikalije ili proizvoda odgovara za tačnost, cjelovitost i istinitost podataka dostavljenih u postupku upisa u Inventar hemikalija.
- (8) Za upis u Inventar hemikalija, prema proceduri prijave, registracije ili autorizacije proizvođač i uvoznik plaća naknadu.

Član 32.

(Saglasnost inostranog proizvođača, odnosno snabdjevača hemikalije)

- (1) Uvoznik hemikalije u postupku upisa hemikalije u Inventar hemikalije dužan je osigurati saglasnost inostranog proizvođača, odnosno snabdjevača hemikalije za upis te hemikalije u Inventar hemikalija.
- (2) Povjerljive podatke koji su potrebni za upis hemikalija u Inventar hemikalija inostrani proizvođač, odnosno snabdjevač hemikalije može da dostavi direktno Ministarstvu ili putem uvoznika.

Član 33.

(Slobodno stavljanje na tržište hemikalija)

Stavljanje na tržište hemikalija koje su upisane u Inventar hemikalija je slobodno, osim ukoliko se hemikalija nalazi na posebnom režimu uvoza kada je potrebno pribaviti dozvolu u skladu sa posebnim propisima.

VI - OGRANIČENJA I ZABRANE HEMIKALIJA

Član 34.

(Ograničenja i zabrane hemikalija)

- (1) Za hemikalije koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu propisuju se ograničenja i zabrane proizvodnje, stavljanja na tržište i upotrebu (u daljnjem tekstu: ograničenja i zabrane).
- (2) Ograničenja i zabrane odnose se na zabranjene, odnosno dozvoljene načine upotrebe hemikalije i definišu druge uslove, koji se odnose na proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu supstanci, kao i smjese i proizvoda koji sadrže tu supstancu.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje ograničenja i zabrane hemikalija.

Član 35.

(Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci)

- (1) Radi osiguranja kontrole rizika od posebno zabrinjavajućih supstanci i osiguranja zamjene tih supstanci odgovarajućim sigurnijim alternativama, ministar posebnim propisom utvrđuje Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci.
- (2) Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".
- (3) Ministarstvo objavljuje na svojoj internet stranici i Spisak supstanci koje su kandidati za uključivanje u Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci (u daljnjem tekstu: Kandidatski spisak).
- (4) Spiskovi iz st. (1) i (3) ovog člana redovno se ažuriraju.

Član 36.

(Upis posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija)

Prilikom upisa posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija, proizvođač ili uvoznik dužan je da osigura podatke o načinu upotrebe supstance, o mogućim alternativnim supstancama i tehnologijama, njihovim opasnostima i rizicima po zdravlje ljudi i životnu sredinu, te podatke o tehničkoj i socio-ekonomskoj opravdanosti zamjene supstance manje opasnom.

Član 37.

(Informacije o sigurnoj upotrebi proizvoda)

- (1) Snabdjevač proizvoda koji sadrži posebno zabrinjavajuću supstancu ili supstancu sa Kandidatskog spiska u koncentraciji većoj 0,1%, dužan je da svakom drugom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdjevanja dostavi informacije dovoljne za sigurnu upotrebu tog proizvoda, a najmanje naziv te supstance.
- (2) Snabdjevač proizvoda iz stava (1) ovog člana dužan je da bez naknade, na zahtjev potrošača, dostavi informacije iz stava (1) ovog člana.

VII - USLOVI ZA UVOZ I IZVOZ HEMIKALIJA

Član 38.

(Postupak prethodnog obavještenja,

odnosno postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja)

- (1) U cilju unapređenja saradnje i podjele odgovornosti u međunarodnoj trgovini opasnim hemikalijama, u skladu sa Roterdamskom konvencijom, za uvoz i izvoz određene supstance za koju je utvrđeno ograničenje ili zabrana proizvodnje, stavljanja na tržište i upotrebe, kao i određene smjese i proizvoda, koji sadrže tu supstancu, provodi se postupak prethodnog obavještenja, odnosno postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja.
- (2) Za provođenje postupka prethodnog obavještenja, odnosno postupka davanja saglasnosti na osnovu postupka prethodnog obavještenja, izvoznik hemikalije podnosi zahtjev Ministarstvu.
- (3) O provedenim postupcima iz stava (2) ovog člana Ministarstvo izdaje potvrdu, odnosno saglasnost podnosiocu zahtjeva.
- (4) Za provođenje postupaka iz stava (2) ovog člana, podnosilac zahtjeva plaća naknadu.
- (5) Ministar posebnim propisom uređuje uslove za uvoz i izvoz hemikalija.

Član 39.

(Saradnja sa imenovanim tijelom BiH

za implementaciju Roterdamske konvencije)

Provođenje postupaka iz člana 38. ovog zakona, te provođenje potrebnih procedura prilikom uvoza hemikalija za koje je propisan postupak prethodnog obavještenja, odnosno postupak davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja, vrši se u saradnji sa imenovanim tijelom BiH za implementaciju Roterdamske konvencije u BiH.

VIII - STAVLJANJE DETERDŽENTA NA TRŽIŠTE

Član 40.

(Stavljanje deterdženta na tržište)

- (1) Deterdžent se može staviti na tržište ako surfaktant sadržan u tom deterdžentu ispunjava kriterije potpune aerobne biorazgradljivosti i ako druge hemikalije sadržane u deterdžentu ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.
- (2) Stavljanje na tržište deterdženta koji sadrži surfaktant, koji ne ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana, može da se odobri za industrijsku i institucionalnu upotrebu pod uslovom da surfaktant koji je sadržan u tom deterdžentu ispunjava kriterije primarne biorazgradljivosti i druge propisane uslove.

Član 41.

(Upis deterdženta u Inventar hemikalija)

- (1) Proizvođač ili uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište dužan je da izvrši upis deterdženta u Inventar hemikalija u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Kada se u Inventar hemikalija upisuje deterdžent za industrijsku i institucionalnu upotrebu, podnosilac zahtjeva dostavlja i tehnički dosije o surfaktantu.
- (3) Ministarstvo, u postupku iz stava (2) ovog člana, razmatra tehnički dosije o surfaktantu, odlučuje o upisu deterdženta u Inventar hemikalija i odobravanju za industrijsku i institucionalnu upotrebu.

Član 42.

(Obilježavanje deterdženta i spisak podataka o sastavu deterdženta)

- (1) Pored obaveza koje se odnose na klasifikaciju, pakovanje i obilježavanje, u skladu sa ovim zakonom, proizvođač i uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište obavezan je da taj deterdžent obilježi i u skladu sa posebnim zahtjevima o obilježavanju deterdženata.
- (2) Proizvođač i uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište, a koji je namijenjen opštoj upotrebi, dužan je da izradi Spisak podataka o sastavu deterdženta i da taj spisak ovjeri od strane odgovornog lica.
- (3) Ministar posebnim propisom uređuje uslove za stavljanje deterdženta na tržište.

IX – INTEGRISANO UPRAVLJANJE HEMIKALIJAMA

Član 43.

(Zajedničko radno tijelo)

- (1) Da bi se osiguralo adekvatno upravljanje hemikalijama, Vlada Federacije Bosne i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) osniva Zajedničko radno tijelo za integrisano upravljanje hemikalijama (u daljnjem tekstu: Zajedničko radno tijelo), pri čijem imenovanju je potrebno voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba pola.
- (2) Zajedničko radno tijelo osniva se od predstavnika federalnih ministarstava nadležnih za pitanja zdravstva; poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; okoliša i turizma; rada; unutrašnjih poslova; industrije, energetike i rudarstva; trgovine i poduzetništva i predstavnika Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Zajedničko radno tijelo može pozivati na sastanke predstavnike privrednih subjekata, naučno-istraživačkih institucija i predstavnike drugih organizacija i institucija, u cilju konsultovanja i razmjene informacija neophodnih za adekvatno upravljanje hemikalijama.
- (3) Za potrebe Zajedničkog radnog tijela Ministarstvo vrši stručne i administrativno-tehničke poslove.

Član 44.

(Strategija hemijske sigurnosti Federacije)

- (1) Parlament Federacije, na prijedlog Vlade Federacije, donosi Strategiju hemijske sigurnosti Federacije, u cilju efikasnog i transparentnog provođenja politike na polju sigurnog upravljanja hemikalijama, zaštite zdravlja građana i zaštite životne sredine.
- (2) Strategija hemijske sigurnosti Federacije stvara pretpostavke za adekvatno upravljanje hemikalijama u svim fazama životnog ciklusa od proizvodnje do odlaganja, čime se doprinosi održivom razvoju, pri čemu se ostvaruju načela međunarodnog upravljanja hemikalijama.
- (3) Strategiju hemijske sigurnosti Federacije priprema Ministarstvo, u saradnji sa Zajedničkim radnim tijelom imenovanim u skladu sa članom 43. ovog zakona.

Član 45.

(Pravno lice nadležno za kontrolu trovanja)

- (1) Ministarstvo dostavlja podatke iz Integralnog inventara hemikalija pravnom licu nadležnom za kontrolu trovanja, radi provedbe preventivnih mjera i mjera liječenja, naročito u hitnim slučajevima.
- (2) U hitnim slučajevima pravno lice iz stava (1) ovog člana podatke o sigurnosti hemikalije može da zatraži i od lica koje je stavilo hemikaliju na tržište.
- (3) Podatke iz st. (1) i (2) ovog člana pravno lice nadležno za kontrolu trovanja može da koristi samo u cilju utvrđenom u stavu (1) ovog člana, i u druge svrhe se ne mogu koristiti.

- (4) Podatke o provedbi preventivnih mjera i mjera liječenja, pravno lice nadležno za kontrolu trovanja dostavlja zdravstvenim ustanovama koje vrše zbrinjavanje otrovanih lica.
- (5) Pravno lice nadležno za kontrolu trovanja dužno je da vodi evidenciju o trovanjima hemikalijama, koja se dostavlja Ministarstvu na zahtjev.

X – POSEBNE ODREDBE

Član 46.

(Podaci koji su obavezno dostupni javnosti)

- (1) Ministarstvo osigurava mehanizme kojima se određeni podaci dobijeni u postupku upisa u Inventar hemikalija čine dostupnim javnosti.
- (2) Podaci koji su obavezno dostupni javnosti odnose se naročito na:
 - a) hemijski naziv prema IUPAC nomenklaturi za opasnu supstancu i opasnu supstancu sadržanu u smjesi ili proizvodu,
 - b) trgovački naziv hemikalije,
 - c) klasifikaciju i obilježavanje hemikalije,
 - d) podatke o fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije,
 - e) rezultate toksikoloških i ekotoksikoloških ispitivanja,
 - f) podatke o izvedenom nivou izloženosti bez efekta (engl. *Derived no-effect level* – DNEL) i predviđenoj koncentraciji bez efekta (engl. *Predicted no-effect concentration* – PNEC),
 - g) uputstvo za sigurno rukovanje,
 - h) analitičke metode za identifikaciju opasne supstance u slučaju njenog ispuštanja u životnu sredinu i za određivanje direktne izloženosti ljudi.

Član 47.

(Podaci koji ne smiju biti dostupni javnosti)

- (1) Podaci koji ne smiju biti dostupni javnosti, u svrhu zaštite komercijalnih interesa vlasnika podataka, a koje Ministarstvo čuva kao poslovnu tajnu su:
 - a) podaci o tačnom sastavu smjese;
 - b) precizni podaci o namjeni i načinu primjene supstance;
 - c) precizni podaci o količinama hemikalije proizvedene i stavljene na tržište;
 - d) odnos između proizvođača ili uvoznika i njihovih distributera i daljih korisnika.
- (2) U hitnim slučajevima, ukoliko ministar procijeni da je to neophodno u cilju zaštite ljudi i životne sredine, podaci iz stava (1) ovog člana mogu se učiniti javno dostupnim.

Član 48.

(Dodatni zahtjevi za obilježavanjem povjerljivosti određenih podataka)

- (1) Pored podataka iz člana 47. ovog zakona koji ne smiju biti dostupni javnosti, lice koje dostavlja podatke u skladu sa ovim zakonom može tražiti obilježavanje i drugih podataka kao povjerljivih, uz dostavljanje obrazloženja u smislu da bi javno objavljivanje tih podataka prouzrokovalo štetu vlasniku podataka.
- (2) Ministar, na osnovu procjene opravdanosti zahtjeva za obilježavanje određenim stepenom povjerljivosti podataka iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o odobravanju zahtjeva ili odbija zahtjev sa obrazloženjem.
- (3) Za procjenu opravdanosti zahtjeva iz stava (2) ovog člana plaća se naknada.

Član 49.

(Utvrdjivanje naknada u postupku sa hemikalijama)

Ministar posebnim propisom određuje visinu naknada iz čl. 28, 31, 38. i 48. ovog zakona, koje su prihod Budžeta Federacije.

XI – NADZOR

Član 50.

(Nadzor nad primjenom zakona)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove putem federalnih sanitarnih inspektora za nadzor nad otrovima.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, a koji se odnose na maloprodaju, pored inspektora iz stava (1) ovog člana obavljaju i kantonalni sanitarni inspektori.

Član 51.

(Prava i dužnosti inspektora)

- (1) U obavljanju inspekcijskog nadzora ovlašteni inspektor ima pravo i dužnost da:
 - a) zabrani proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu hemikalija te, po potrebi, naredi da se one unište ako utvrdi da uslijed njihovog djelovanja mogu nastati štetne posljedice po zdravlje ljudi ili na životnu sredinu;
 - b) zabrani proizvodnju i stavljanje na tržište hemikalija koje nisu upisane u Registar proizvođača i uvoznika hemikalija;
 - c) zabrani stavljanje na tržište hemikalija koje nisu upisane u Inventar hemikalija;
 - d) zabrani stavljanje na tržište i upotrebu hemikalija koje nisu klasifikovane, pakovane i obilježene u skladu sa ovim zakonom;
 - e) naredi uklanjanje nedostataka u vezi sa proizvodnjom, stavljanjem na tržište ili upotrebom hemikalija ako takvi nedostaci predstavljaju opasnost za život i zdravlje ljudi ili opasnost po životnu sredinu;
 - f) naredi preduzimanje mjera za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima, i
 - g) naredi da se u određenom roku otklone nedostaci i nepravilnosti utvrđeni inspekcijskim pregledom.
- (2) Inspektor upravne mjere iz stava (1) ovog člana nalaže rješenjem, u skladu sa propisima o inspekcijama Federacije i propisima o upravnom postupku.
- (3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana dozvoljena je žalba i podnosi se Ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.
- (4) Žalba iz stava (3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 52.

(Obaveza omogućavanja nadzora)

Pravna lica, kao i lica koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost – obrt, obavezni su omogućiti inspektorima obavljanje nadzora i staviti na raspolaganje potrebnu dokumentaciju u svrhu provedbe nadzora, staviti na raspolaganje potrebnu količinu uzoraka radi utvrđivanja usklađenosti sadržaja hemikalije ili proizvoda sa uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te pružiti druge potrebne podatke i obavještenja.

Član 53.

(Obaveza izvještavanja Ministarstva o izvršenim inspekcijama)

Radi praćenja stanja i preduzimanja adekvatnih mjera iz oblasti upravljanja hemikalijama, Federalna uprava za inspeksijske poslove obavezna je da dostavlja Ministarstvu izvještaje o nalazima i rezultatima izvršenih inspekcija u oblasti hemikalija, kao i da razmjenjuje informacije u skladu sa propisima o inspekcijama u Federaciji.

XII - KAZNE NE ODREDBE

Član 54.

(Prekršaji snabdjevača hemikalija i proizvoda)

(1) Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 KM kazniće se za prekršaj snabdjevač hemikalija i proizvoda ako:

- 1) oglašava hemikaliju suprotno odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 13.),
- 2) ne čuva podatke koji se odnose na klasifikaciju i obilježavanje hemikalija na način i u roku koji je propisan ovim zakonom (član 14. stav 1.),
- 3) ne pruži primaocu hemikalije STL izrađen u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 15. stav 1.),
- 4) ne dostavi STL na jednom od jezika koji je u službenoj upotrebi u BiH (član 16. stav 2.),
- 5) ne osigura STL radnicima za hemikaliju kojom rukuju ili kojoj mogu biti izloženi tokom rada (član 16. stav 5.),
- 6) ne izvrši izmjene i dopune STL u skladu sa novim saznanjima (član 17. stav 1.),
- 7) ne dostavi izmijenjen i dopunjen STL svakom distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdjevanja (član 17. stav 2.),
- 8) ne navede napomenu „revidiran“ i datum kada su izvršene izmjene, odnosno dopune u izmijenjenom i dopunjenom STL (član 17. stav 3.),
- 9) ne skladišti hemikaliju u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 22.),
- 10) vrši maloprodaju opasne hemikalije u maloprodajnim objektima u kojima nisu osigurani posebni uslovi za promet i skladištenje hemikalija (član 23.),
- 11) proizvodi, stavlja na tržište ili upotrebljava hemikaliju za koju je propisano ograničenje ili zabrana suprotno uslovima definisanim u tom ograničenju ili zabrani (član 34. stav 1.),
- 12) stavi na tržište posebno zabrinjavajuću supstancu koja se nalazi na Spisku posebno zabrinjavajućih supstanci suprotno odredbama ovog zakona (član 35.),
- 13) ne podnese Ministarstvu zahtjev za provođenje postupka prethodnog obavještenja, odnosno postupka davanja saglasnosti na osnovu prethodnog obavještenja za hemikaliju za koju je ovaj postupak propisan u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 38. stav 2.),
- 14) proizvodi ili stavlja na tržište deterđent koji sadrži surfaktant koji ne ispunjava uslove biorazgradljivosti propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 40.),
- 15) ne dostavi podatke o hemikaliji u hitnim slučajevima kada je to zatražilo pravno lice nadležno za kontrolu trovanja (član 45. stav 2.).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana snabdjevaču se može, uz izrečenu novčanu kaznu, izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određene djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice uposleno kod snabdjevača novčanom kaznom od 1.000 do 10.000 KM.
- (4) Izuzetno, ukoliko snabdjevač hemikalije djelatnost obavlja kao samostalnu poslovnu djelatnost – obrt, za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.500 do 15.000 KM.

Član 55.

(Prekršaji proizvođača ili uvoznika hemikalije)

- (1) Novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 KM kazniće se za prekršaj proizvođač ili uvoznik hemikalije ako:
 - 1) proizvodi ili stavlja na tržište opasnu hemikaliju koja nije klasifikovana, pakovana i označena u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 7. stav 1);
 - 2) ne osigura obilježavanje opasnosti i pakovanje hemikalija u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 12.),
 - 3) proizvodi hemikaliju u neodgovarajućim uslovima koji dovode do štetnog uticaja na zdravlje ljudi i životnu sredinu (član 21.),
 - 4) ne imenuje savjetnika za hemikalije (član 25. stav 1.),
 - 5) ne vodi evidencije o hemikalijama u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 27. stav 1.),
 - 6) ne dostavi Ministarstvu izvještaj o proizvodnji i stavljanju na tržište hemikalija na godišnjem nivou u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 27. stav 2.),
 - 7) ne dostavi Ministarstvu prijavu o obavljanju djelatnosti sa hemikalijama radi upisa u Registar (član 28. stav 1.),
 - 8) proizvodi ili stavlja na tržište hemikaliju koja nije upisana u Inventar hemikalija (član 30. stav 1.),
 - 9) ne podnese zahtjev Ministarstvu, prije otpočinjanja proizvodnje ili uvoza, za upis hemikalije u Inventar hemikalija (član 31. stav 1.),
 - 10) prilikom upisa posebno zabrinjavajuće supstance u Inventar hemikalija, ne osigura podatke o načinu upotrebe supstance, o mogućim alternativnim supstancama i tehnologijama, njihovim opasnostima i rizicima po zdravlje ljudi i životnu sredinu, te tehničke i socio-ekonomske podatke o opravdanosti zamjene supstanci manje opasnom (član 36.),
 - 11) za proizvod koji sadrži posebno zabrinjavajuću supstancu ili supstancu sa Kandidatskog spiska u koncentraciji većoj 0,1%, svakom drugome distributeru ili daljem korisniku u lancu snabdjevanja, ne dostavi informacije dovoljne za sigurnu upotrebu tog proizvoda, a najmanje naziv te supstance (član 37.),
 - 12) proizvodi ili stavlja na tržište deterdžent koji nije upisan u Inventar hemikalija (član 41. stav 1.),
 - 13) ne klasifikuje, pakuje i obilježi deterdžent u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te ne obilježi deterdžent u skladu sa posebnim zahtjevima o obilježavanju deterdženata (član 42. stav 1.),
 - 14) ne izradi spisak podataka o sastavu deterdženta (član 42. stav 2.).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana proizvođaču ili uvozniku hemikalije može se, uz izrečenu novčanu kaznu, izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja određene djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice proizvođača ili uvoznika hemikalije novčanom kaznom od 1.000 do 10.000 KM.

- (4) Izuzetno, ukoliko proizvođač ili uvoznik hemikalije djelatnost obavlja kao samostalnu poslovnu djelatnost – obrt, za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.500 do 15.000 KM.

XIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 56.

(Prelazni rokovi)

- (1) Proizvođač i uvoznik koji stavlja na tržište hemikaliju dužan je da klasifikuje, pakuje i obilježi tu hemikaliju u skladu sa čl. 7, 8, 9. i 12. ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuje klasifikacija, obilježavanje i pakovanje hemikalija, a koji se donosi na osnovu člana 8. stav (2) ovog zakona.
- (2) Proizvođač ili uvoznik hemikalije dužan je da podnese Ministarstvu prijavu djelatnosti proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalije u skladu sa članom 28. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuje Registar proizvođača i uvoznika hemikalija, a koji se donosi na osnovu člana 28. stav (6) ovog zakona.
- (3) Proizvođač ili uvoznik hemikalije dužan je da podnese Ministarstvu prijavu za upis hemikalije u Inventar hemikalija u skladu sa čl. 30. i 31. ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuje Inventar hemikalija, a koji se donosi na osnovu člana 30. stav (2) ovog zakona.
- (4) Proizvođač ili uvoznik hemikalije dužan je da osigura savjetnika za hemikalije u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu propisa kojim se uređuje program dodatne edukacije za savjetnika za hemikalije, a koji se donosi na osnovu člana 25. stav (4) ovog zakona.
- (5) Proizvođač ili uvoznik koji stavlja deterdžent na tržište dužan je izvršiti upis u Inventar hemikalija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa kojim se uređuju uslovi za stavljanje deterdženata na tržište, a koji se donosi na osnovu člana 42. stav (3) ovog zakona.
- (6) Postupci započeti pred Ministarstvom prije stupanja na snagu ovog zakona, a koji se odnose na zahtjev za klasifikaciju i obilježavanje otrova završit će se u skladu sa Zakonom o prometu otrova ("Službeni list R BiH", br. 2/92 i 13/94) i propisima donesenim na osnovu tog Zakona.

Član 57.

(Prelazni rokovi)

- (1) Vlada Federacije će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona imenovati Zajedničko radno tijelo u skladu sa članom 43. ovog zakona.
- (2) Zajedničko radno tijelo će sačiniti Prijedlog Strategije hemijske sigurnosti Federacije u roku od 12 mjeseci od dana imenovanja.

Član 58.

(Provedbeni propisi)

U roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti provedbene propise na osnovu ovog zakona kojima se reguliše sljedeće:

- a) klasifikacija, pakovanje i obilježavanje hemikalija (član 8. stav 2.),
- b) Spisak klasifikovanih supstanci (član 9. stav 5.),
- c) metode ispitivanja hemikalija (član 10. stav 3.),
- d) načela dobre laboratorijske prakse (član 11. stav 2.),
- e) nadzor i provjera načela dobre laboratorijske prakse (član 11. stav 3.),
- f) kriteriji za identifikaciju supstanci kao PBT ili vPvB (član 15. stav 5.),

- g) sadržaj sigurnosno-tehničkog lista (član 17. stav 4.),
- h) način procjene sigurnosti hemikalije i sadržaj izvještaja o sigurnosti hemikalije (član 20. stav 3.),
- i) uslovi za obavljanje djelatnosti sa hemikalijama (član 24. stav 2.),
- j) program dodatne edukacije za savjetnika za hemikalije (član 25. stav 5.),
- k) sadržaj evidencija o hemikalijama i način godišnjeg izvještavanja (član 27. stav 3.),
- l) Registar proizvođača i uvoznika hemikalija (član 28. stav 6.),
- m) Integralni inventar hemikalija (član 29. stav 6.),
- n) Inventar hemikalija (član 30. stav 2.),
- o) ograničenja i zabrane hemikalija (član 34. stav 3.),
- p) Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci (član 35. stav 1.),
- q) uslovi za uvoz i izvoz hemikalija (član 38. stav 5.),
- r) uslovi za stavljanje deterdženta na tržište (član 42. stav 3.),
- s) visina naknada koje se odnose na hemikalije (čl. 28, 31, 38. i 48.).

Član 59.

(Primjena drugih propisa)

Do donošenja propisa iz člana 58. ovog zakona, primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o prometu otrova ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94), Zakona o prevozu opasnih materija ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94), Zakona o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94), kao i Lista otrova čiji se promet dozvoljava ("Službene novine Federacije BiH", broj 50/08), Pravilnik o higijensko tehničkim uslovima koje moraju ispunjavati prometnici otrovima ("Službene list RBiH", br. 2/92 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 60/07), Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o zabrani odnosno ograničenju uvoza, proizvodnje i upotrebe određenih opasnih industrijskih hemikalija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 52/16) i Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o postupku utvrđivanja uslova za promet i upotrebu otrova pred Federalnim ministarstvom zdravstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/16), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 60.

(Prestanak važenja drugih propisa)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o prometu otrova ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94), i Zakon o zdravstvenoj ispravnosti živežnih namirnica i predmeta opšte upotrebe ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94), u dijelu koji se odnosi na deterdžente, kao sredstva za održavanje čistoće.

Član 61.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**PREDSJEDAVAJUĆI
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH**

Tomislav Martinović

**PREDSJEDAVAJUĆI
PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BIH**

Mirsad Zaimović